

Στα χρυσά δαχτυλίδια και τις σφραγίδες της Μυκηναϊκής II περιόδου είναι έκδηλη η μινωική επίδραση. Τόσο η άρτια εκτέλεση όσο και η τεχνοτροπία μαρτυρούν την παρουσία Μινωιτών στην ηπειρωτική Ελλάδα, όπου είχαν εγκαταστήσει εργαστήρια και, όπως είναι φυσικό, άσκησαν μεγάλη επιρροή στους μυκηναίους τεχνίτες. Την εποχή αυτή εμφανίζονται τα δαχτυλίδια που κοσμούνται κυρίως με θρησκευτικές παραστάσεις.

Ένα από τα σημαντικότερα χρυσά δαχτυλίδια της Μυκηναϊκής εποχής, και το μεγαλύτερο, βρέθηκε στην Τίρυνθα, σ' έναν "θησαυρό" που είχε αποκρυβεί γύρω στο 1200 π.Χ., είναι όμως πολύ παλαιότερο και χρονολογείται στον 15ο π.Χ. αι. Η παράσταση που εικονίζεται σ' αυτό είναι θρησκευτικού περιεχομένου.

Η σκηνή εκτυλίσσεται σ' έναν επίσημο χώρο, όπως υποδηλώνει στο κάτω μέρος της εικόνας μια αρχιτεκτονική ζωφόρος που φέρει τρίγλυφα και ημιρόδακες, διακόσμηση γνωστή από τις επίσημες αίθουσες των ανακτόρων. Μια γυναικεία μορφή, σαφώς θεϊκή, που φορά ιερατικό χιτώνα και χαμηλό κάλυμμα κεφαλής, κάθεται σ' ένα κομψό κάθισμα, ένα είδος θρόνου, και πατά σ' ένα υποπόδιο. Το έπιπλο αυτό είναι γνωστό από τα ομηρικά έπη, όπου ονομάζεται *θρήνυς*, και αναφέρεται επίσης στις πινακίδες της Πύλου. Πίσω από τη θεά ένα αρπακτικό πουλί με οξύ ράμφος στηρίζεται σ' ένα αντικείμενο που ίσως είναι ιερός κόμβος. Η θεά υψώνει ένα καλυκόσχημο κύπελλο του τύπου "της αγίας κοινωνίας", όπως ονομάζεται συχνά, γνωστό από πολλές μινωικές παραστάσεις, ενώ προς αυτήν έρχονται τέσσερις λεοντοκέφαλοι Δαίμονες κρατώντας σπονδικές πρόχους. Εμπρός στη θεά πάνω σ' έναν κιονίσκο βρίσκεται ένα θυμιατήρι. Ανάμεσα στους Δαίμονες εικονίζονται κυπαρισσοειδή κλαδιά, που ίσως είναι στάχια. Έχουν συμβολική σημασία και δίνουν το νόημα της τελετής που είναι σχετικό με την βλάστηση. Στο επάνω μέρος της σφραγίδας εικονίζεται ο ήλιος σαν ένας τροχός με ακτίνες, η ημισέληνος, τέσσερα κλαδιά και πυκνές στιγμές που ίσως συμβολίζουν τη βροχή ή απλώς τον έναστρο ουρανό. Η σύγχρονη παρουσία ήλιου - σελήνης - κλαδιών πιθανόν να σημαίνει ότι η σκηνή εκτυλίσσεται σε μια ορισμένη εποχή του έτους,

είναι όμως επίσης πιθανό να πρόκειται για παράθεση σημαντικών συμβόλων. Ασφαλώς εικονίζεται εδώ μια τελετή που έχει σκοπό να προκαλέσει την ευφορία της γης. Οι Δαίμονες έρχονται να παρακαλέσουν για την πολύτιμη βροχή.

Στο δεύτερο μισό του 15ου αι. π.Χ. χρονολογείται ένα χρυσό δαχτυλίδι από τον θολωτό τάφο των Δενδρών που συνόδευε την ταφή της πριγκίπισσας. Στο άνω τμήμα της σφενδόνης εικονίζονται κατ' ενώπιον δύο άτυπα αιγοειδή που έχουν σώμα σκύλου και είναι αντιθετικά τοποθετημένα μέσα σ' ένα τοξωτό, οφιοειδές σύμβολο του οποίου τα άκρα απολήγουν σε κεφαλές φιδιών ή φυλλοφόρους οφθαλμούς. Στο κάτω τμήμα της σφενδόνης εικονίζονται δύο άλλα αιγοειδή σε αντιθετική διάταξη, που χωρίζονται από τα προηγούμενα με μία απλή γραμμή. Το ιδιόρρυθμο τοξωτό σύμβολο, γνωστό και από άλλες παραστάσεις, είναι ασφαλώς ένα ιερό διακριτικό στοιχείο της Μεγάλης μινωικής και μυκηναϊκής Θεάς, αλλά η ακριβής ερμηνεία του παραμένει ακόμη σκοτεινή. Η εραλδική τοποθέτηση και το τεκτονικό στήσιμο των μορφών ανταποκρίνονται στην αισθητική της μυκηναϊκής τέχνης, αλλά η λεπτή εκτέλεση και η αίσθηση της λεπτομέρειας δείχνουν την παρουσία της μινωικής τεχνοτροπίας.

Το μυκηναϊκό πνεύμα εκφράζεται και σε μια χρυσή σφραγίδα από έναν θολωτό τάφο στον Άνω Εγκλιανό, στην Πύλο. Πάνω σε μια αρχιτεκτονική βάση τριγλύφων και ημιροδάκων κάθεται ένας γρύπας με τα μπροστινά πόδια τεντωμένα, ενώ τα φτερά του απλώνονται γύρω του συμμετρικά. Ο τεχνίτης έχει επωφεληθεί από τις διακοσμητικές δυνατότητες που του προσφέρει το στοιχείο αυτό, το οποίο γεμίζει με φως το βάθος της εικόνας, ενώ συγχρόνως αναδεικνύει τη μεγαλοπρέπεια του ζώου.

Πολλές σφραγίδες από πολύτιμους ή ημιπολύτιμους λίθους έχουν βρεθεί στους τάφους της Μυκηναϊκής II περιόδου. Το σχήμα το οποίο επικρατεί είναι το φακοειδές. Αγαπητά υλικά ήταν ο αχάτης, ο ίασπις, ο αμέθυστος, ο σάρδιος και άλλα. Τα διακοσμητικά θέματα παρουσιάζουν επίσης ποικιλία. Συνηθίζονται οι απεικονίσεις πραγματικών ή φανταστικών ζώων, μεμονωμένων ή αντιθετικών, και διάφορα συμπλέγματα, όπως πάλη ζώων. Εικονίζονται επίσης ανθρώπινες μορφές που έχουν συνήθως μια θρησκευτική ιδιότητα - όπως ιερείς - καθώς και θρησκευτικά θέματα, κυρίως αυτά που συνδέονται με τη θυσία ζώων και την προετοιμασία της. Σε μια εποχή όπου δεν υπάρχουν ακόμη γραπτά κείμενα, οι εικονιστικές παραστάσεις των σφραγίδων αποτελούν ένα εξαιρετικά πολύτιμο υλικό για την κατανόηση της ζωής και της θρησκείας των Μυκηναίων.

Στην περιοχή του θολωτού τάφου "της Κλυταιμνήστρας" ανακαλύφθηκε μια φακοειδής σφραγίδα από αχάτη, της οποίας το εικονιστικό θέμα ανήκει στον θρησκευτικό κύκλο και είναι μοναδικό. Μια γυναικεία μορφή, μια θεά, με πολυτελές ένδυμα μινωικού τύπου,

ταξιδεύει πάνω από τη γη, καθισμένη στην πλάτη ενός μυθικού ζώου, που όμοιό του δεν είναι γνωστό από καμιά άλλη μινωική ή μυκηναϊκή παράσταση. Πρόκειται για έναν τύπο βαβυλωνιακού δράκοντα που έχει σώμα λιονταριού και κεφάλι αλόγου. Η θεά έχει χέρια ελαφρώς υψωμένα σε στάση δέησης ή ευλογίας, αλλά η κίνηση δεν είναι πολύ σαφής και δεν μπορεί να ερμηνευθεί απολύτως. Είναι πιθανόν να εικονίζεται εδώ μια μυθολογική σκηνή, ίσως η αρπαγή της Ευρώπης, όπως έχουν υποθέσει πολλοί μελετητές. Ο μύθος αυτός είναι ελληνικός, ανάγεται όμως πιθανότατα στην προελληνική εποχή, όπως και άλλοι μύθοι που σχετίζονται με την αρπαγή θεαινών, συγκεκριμένα της Αριάδνης, της Ελένης και της Περσεφόνης. Αν πράγματι πρόκειται για την αρπαγή της Ευρώπης, τότε η παράσταση αυτή είναι μία από ελάχιστες παραστάσεις της μινωικής και μυκηναϊκής τέχνης στις οποίες μπορεί να αναγνωρισθεί μια μυθική διήγηση.

Η σφραγίδα έχει βρεθεί σε ανασκαφικά στρώματα που δεν είναι χρονολογημένα. Η εξαιρετική όμως εκτέλεση και η λεπτή τεχνολογία με την οποία αποδίδεται η θεά, ο πλούτος των ενδυμάτων της και η διακριτική υποδήλωση του τοπίου, σύμφωνα με τη μινωική αντίληψη, τοποθετούν το έργο αυτό σε μια εποχή πριν από το 1400 π.Χ., ίσως προς το τέλος του 15ου αι. π.Χ.